

SEBASTIÁN TOROK

este ziarist al cotidianului *La Nación* din anul 2000. A studiat la Școala Națională „Antonio Mentrut” din Banfield (Buenos Aires) și are o diplomă în Jurnalism Sportiv obținută la TEA y DeporTEA în 2000. În 2015, a primit Premiul Estímulo TEA pentru realizările sale jurnalistice transpuse în grafică. A scris despre fotbal, rugby și handbal, a comentat evenimente precum cucerirea titlului de campioană de Racing în 2001 și de Boca Juniors, cu Palermo și Riquelme în echipă.

S-a specializat în tenis, sport pe care îl practică din copilărie. A scris în revistele *Grip* și *Fútbol Mundial*. A relatat de la turnee de Grand Slam, trei finale de Cupa Davis, Mastersul de la Miami și Turneul Campionilor de la Londra. A fost unul dintre puținii jurnaliști prezenți la patru întâlniri disputate în deplasare de Argentina în 2016, anul în care a cucerit Cupa Davis. Este editorialist de tenis la *Radio Continental* și colaborează la emisiunea radio *Ventana abierta*. I-a interviewat în exclusivitate pe Roger Federer, Rafael Nadal și Novak Djokovic.

MIRACOLUL DEL POTRO

CUPRINS

Mulțumiri	9
Patru momente (Introducere)	11
1. Complice la poveste	21
2. Creșterea fiarei	65
3. Umbre negre și multă personalitate	99
4. Un <i>drive</i> lustruit cu dalta	113
5. Federer, de la statuie la prietenie	135
6. Evadare din Prison Break spre victorie	155
7. Călătorie în interiorul unui imens coșmar	177
8. Marea schimbare emoțională	213
9. Agus, celălalt îngeraș al lui Del Potro	225

10. Cupa Davis: de la traumă la eliberare	239
11. O lume fascinată de uriașul blând	283
12. Prietenii într-un univers numit „atmosferă”	309
13. La masa legendelor	329
Bibliografie	349

1

Complice la poveste

Cei doi metri de om sunt prăbușiți peste somieră, acoperiți complet cu o pătură. Chipul, cu gura în jos. Printr-o crăpătură a jaluzelei intră un pic de lumină naturală. E târziu în dimineața rece. Dar Juan Martín del Potro nu are nicio intenție de a se ridica. E treaz deja de ceva vreme; se gândește, își pune întrebări și își răspunde la ele în minte. Nu reușește să-și alunge demonii. Capul îi funcționează ca o locomotivă scăpată de sub control pe niște sine subrede. Simte o pulsăție în încheietura mâinii stângi. Îl doare, în special în zilele mai umede. Stă în tăcere. Izbucnește însă sunetul porții electrice a edificiului; nu are chef să primească pe nimeni. Soneria continuă să scâncească; nu răspunde. Se audă țărâitul telefonului mobil. Niciodată asta nu răspunde. În ziua următoare, situația se repetă, și în cea care vine. și încă una.

„Până nu mă lasă durerea de mâină nu vreau să fac nimic. Nu mai am dorință...”, repetă tenismenul, preocupat, în fața antrenorului Franco Davin și a

preparatorului fizic **Martiniano Orazi**, veniți în vizită, aceiași oameni împreună cu care, din 2008, pregătise obținerea a 18 titluri în circuit, inclusiv cel de la US Open.

Mijlocul lui 2015. Del Potro suferise trei operații la încheietura mâinii stângi într-o scurtă perioadă – 15 luni. Tortura din zona aceea nu dispărăea. Nu avea chef să alerge, nu găsea impulsul de a lovi mingea. Iar viitorul părea, cu adevărat, întunecat. Descurajant.

„Era căzut, deprimat. Nu exista o formă de a-l ridica, pentru că se simțea cu adevărat rău. Făcuse deja două încercări de a reveni la tenis și trebuia s-o înfrunte și pe a treia, cu acea necunoscută – va putea sau nu să continue să joace. A fost o uzură imensă. Luni întregi a fost aşa. Ne afecta mult starea de spirit, nu doar din punct de vedere profesional. El era viața noastră; pe primul loc familia, apoi el. Totul se învârtea în jurul lui. Mergeam la apartamentul lui, încercam să-l scoatem la lumină. Uneori pur și simplu ieșeam să bem niște mate*. L-am văzut distrus, plângând de multe ori. Căutam să-l distrahem puțin dimineața, puțin seara sau să-l trezim dacă nu avea chef să se ridice din pat. Nu puteam planifica nimic. Era o incertitudine totală. Nu mai avea acea energie care îl caracteriza atât de mult. Și era de înțeles...” Confesiunea, deplină și crudă, îi aparține lui Orazi, piesă importantă în angrenajul intim al lui Juan Martín de mai bine de șapte ani.

* * *

* Băutură energizantă obținută din plante uscate de mate, specifică unor țări latino-americană, inclusiv Argentinei. Ceaiul de mate se bea dintr-o tărtăcuță cu un pui din argint sau metal inoxidabil și stimulează concentrarea și starea de bine a organismului. Denumirea *mate* provine din limba quechua, potrivit conchistadorului Lope de Atienza, menținut din 1570 (n.t.).

Cei doi metri de om sunt din nou prăbușiți, dar la câțiva centimetri de cercurile olimpice pictate în spatele *terenului de tenis*. Corpul cu față în sus, brațele întinse deasupra capului. Ochii, umezi de lacrimi. Parcul Olimpic din Rio de Janeiro e chiar Carnavalul. Este Sambodromul fremătând în august, în afara sezonului. *Drive-ul* invers al lui Rafael Nadal s-a pierdut în lateralul terenului și tabela elecronică sclipitoare, plasată în colțul spațiului de joc, decretă un istoric 5-7, 6-4, 7-6 (5) în favoarea tandilezului, care îi permite să avanzeze în finala olimpică și să-și asigure medalia de argint. De fapt, a doua din cariera sa. Dar cu un gust mai bun și cu aromă de triumf, în comparație cu bronzul de la Londra din 2012. Argentinianul, îmbrăcat în tricou albastru, șort alb și pantofi de un galben orbital, se ridică în picioare, îl salută pe legendarul spaniol, apoi pe *arbitrul de scaun* și revine în centrul terenului. Îngenunchează, își acoperă față cu mâinile, își mușcă buza inferioară, contemplă delirul sonor al publicului. „Deeeelpo! Deeeelpo! Deeeelpo!”, strigă sute de argentinieni, amestecând exclamațiile cu plecăciunile. Del Potro se aruncă din nou pe terenul carioca, de data aceasta cu față în jos. După câteva minute de ușurare, prinde curaj și face un gest pe care l-a văzut de mai multe ori în partidele din Premier League: traversează în fugă zona fotografilor și se aruncă spre public, se predă acelei multimi de mâini și brațe care vor să ajungă la el, să-l îmbrățișeze. În fond, să sărbătoarească împreună cu el.

„Nici în cele mai frumoase visuri nu mi-am imaginat aşa ceva, nici în cele mai frumoase... O istorie care să se apropie mai mult de film, imposibil” – admite Del Potro, cu Rio, ediția 2016, la picioarele

sale. Cu un an înainte, practic, nu avea energie pentru a se ridica din pat, nici de a începe ziua. Și totuși tenisul și viața îi rezervaseră o revanșă, o mică și ultimă oportunitate sportivă. Încă amețit și plin de incertitudini, *Delpo* a împărtit-o, a înghițit-o și a alimentat-o, zi după zi, până la înălțimea unei formidabile povești.

* * *

A existat un moment, în mijlocul nesiguranței, al inflamării încheieturii mâinii stângi, al absenței unei echipe cu care să lucreze după o relație erodată și în lipsa stimulilor de a intra în sală, în care Del Potro a reacționat și a spus: „De ajuns, trebuie să mă ridic”. Dacă ar fi continuat să rămână în acel hău sumbru în care se găsea, nu ar fi reușit.

Sigur că, înainte de a începe să-și testeze corpul, să alerge sau să aibă puțin grija de ceea ce mâncă pentru a-și controla greutatea care creștea de la o săptămână la alta, Del Potro se gândeau numai la... cum își va anunța retragerea. „Eram foarte trist, pierdut, golit pe dinăuntru. Mă aflam acolo doar pentru a scoate totul din mine”, dezvăluie Juan Martín. Abia avea 26-27 de ani și se simțea încătușat. Nu găsea maniera de a-și recupera rostul, vocația, stimulii care îl însوțeau încă de când era un puști, când a început să mânuiască o rachetă de tenis pe terenurile de zgură ale clubului Independiente, în Tandil. Nu era vorba despre o chestiune economică, despre posibilitatea de a pierde sponsorizări sau a rămâne fără acele succulente garanții de la turnee; era limpede că nici Del Potro, nici familia lui nu aveau cum să aibă probleme financiare în această viață, nici în cea viitoare. Aici era vorba

despre altceva: despre a nu se simți liber, a nu găsi combustibil, despre a nu putea să joace din nou cu acea adrenalină care le creează dependență sportivilor și care îi susține în același timp. „Vine un moment în cariera ta în care ajungi să urăști adrenalina. Îți spui: «Nu vreau să mai am în piept senzația aceea de a nu putea respira înainte de a juca un meci». Dar nu mai joci și e singurul lucru de care îți este dor! Cred că e ceva chimic, ca și cum corpul ar avea nevoie de ea”, descria cu exactitate Gastón Gaudio în 2014, în *La Nación Revista*, la un deceniu după cucerirea titlului la Roland Garros. Să nu bea din această licoare indispensabilă pentru sportivi a fost un fenomen care pe Del Potro l-a deshidratat, l-a slăbit într-atât încât l-a lăsat la limita letargiei definitive.

„Nu pot să mă mai trezesc nici măcar o zi în această stare, trist și plângând pentru că mă doare încheietura și nu pot apuca o rachetă. E imposibil, nu mai pot”, le spunea Juan Martín prietenilor săi și rudelor apropiate, explicându-le de ce retragerea este o opțiune imediată.

Dar a venit o zi în care Del Potro s-a trezit cu un optimism pe care înainte nu-l mai avusese. Se simțea înviorat. Nu îl mai durea capul. A percepuit un semnal pe care nici acum nu știe să-l identifice. Ca și cum încheietura i-ar fi cerut o ultimă încercare, sfârșarea finală. Așa a și procedat. Și-a făcut o baie, a căutat în dulap hainele de sport pe care nu le mai folosise de ceva vreme și s-a îmbrăcat; a luat micul dejun, apoi a coborât câteva etaje până la sala de gimnastică a clădirii în care locuiește, în apropierea vechii Grădini Zoologice din cartierul Palermo.

A început cu puțin, cu o încărcătură redusă la antrenament. A asudat din nou. S-a entuziasmat.

A revenit în ziua următoare; și în următoarea. Căutând să-și stăpânească anxietatea. Încercând să facă pași lenti, dar fermi, fără să se grăbească. Despre precipitări și pași greșiti avea deja exemplul trăit cu câteva luni înainte, în martie, în timpul turneului Masters 1000 de la Miami, când a decis să se prezinte la meciul cu canadianul Vasek Pospisil, în ciuda faptului că avea încheietura mult deteriorată. În interiorul său, Juan Martín știa că era rău, că nu putea continua cu infilații și că trebuia să revină într-o sală de operații, ceea ce presupunea încă o stresantă inactivitate; chiar și aşa, a vrut să joace pentru a proba dacă în acest fel îi puteau dispărea durerile și temerile. Efectul, independent de eliminarea în urma înfrângerii cu 6-4, 7-6 (7), a fost exact opusul, devastator. Mâna și mintea nu mai funcționau. În sufletul lui, fantomele dădeau petrecere. Juan Martín atinsese fundul prăpastiei, încă o dată. De aceea, acum, că ajunse la mal înnotând între furtuni și rechini, nu voia să strice lucrurile din nou. Trebuia să fie intelligent și, mai presus de toate, răbdător.

„Mă simt animat de mai multă hotărâre ca niciodată pentru a porni pe drumul revenirii. Nu mai există dubii, nici întrebări. Începe o nouă carieră pentru mine (...) Trei operații la încheietura mâinii stângi, una la dreapta. Nu știu câte cazuri asemănătoare au existat în tenis. Știu doar că atunci când îmi pun ceva în minte încerc să duc la capăt cu tot ceea ce stă în puterile mele”. Postarea lui Del Potro, de la finele lunii iulie 2015 pe pagina sa de Facebook, o modalitate de comunicare utilizată de jucător aproape exclusiv în acele timpuri, a fost un mesaj încurajator. Cei care îl cunosc în profunzime, cu ușile deschise spre interior, știu că nu se reține până nu reușește ceea ce își pune în minte, indiferent

despre ce anume e vorba. Merită să scormonești puțin în această latură a personalității sale pentru a începe să înțelegi originea fabuloasei sale capacitați de autodepășire.

„Ceea ce îl definește cel mai bine pe Juan este mintea lui, ceea ce are înăuntru în minte, ceea ce gândește. Cât de împierișat este, în sensul bun, când se concentrează asupra unui obiectiv”, afirmă Marcelo Negro Gómez, antrenorul-formator al lui Del Potro în Tandil. și el povestește o anecdotă pentru a exemplifica ceea ce spune: „Eram odată în Tre Arroyos și el juca finala unui G3; era mititel, avea 8 sau 9 ani. În acea perioadă juca, de asemenea, fotbal. Am mers la turneul de tenis și în semifinală se simțea ciudat, îmi spune că îl doare burta. «Ce e cu tine?», l-am întrebat. «Nu știu dacă pot juca finală», îmi răspunde. Mi se părea foarte straniu pentru că el voia să-i bată pe toți. Vine duminica finalei și mă întrebă la ce oră este. «Pentru că dacă se dispută mai devreme, este mai bine fiindcă nu se face atât de cald», îmi aruncă... Eu îl priveam, nu înțelegeam ce e cu atâtea întrebări și comentarii. A jucat și a pierdut 6-0, 6-1. «Haide, haide să ne întoarcem acasă», ne spune, tatălui său și mie, după partidă. Ne uitam mirați la el. «Nu, oprește-te, să mergem să mâncăm ceva», îl reține Daniel, tatăl. «Nu, nu. Mâncăm în Tandil», îi răspunde Juan. Bun... revenim la Tandil, parcurgem 180 de kilometri pe șosea și la trei după-amiaza... se duce să joace o finală de fotbal. Nu ne povestise nimic! Voiam să-l omorâm. Ei, acesta este el și mereu a fost aşa. Odată ce îi intră ceva în cap, nu se oprește: se organizează pentru a-și atinge ținta și încearcă să obțină acel lucru prin orice mijloace.”

Deja fără echipă tehnică, Del Potro a găsit în Rolando Schiavi, fostul fundaș de la Boca Juniors și pe atunci antrenor al echipei de rezerve a clubului auriu-albastru, un asociat pentru a începe să-și dezmorțească trupul. „Astăzi va veni Juan Martín. Vom alerga un pic pe teren”, i-a explicat într-o seară de august Schiavi lui Daniel Cinti, preparatorul fizic la categoria fotbal tineret și rezerve la Boca timp de mai mult de un deceniu. Când jucătorul a sosit la complexul Pedro Pompilio, fosta Casa Amarilla, Cinti s-a pus la dispoziția lui și i-a dat câteva îndrumări pentru început. Pe parcursul primelor zece minute de alergare în jurul unuia dintre terenuri, Del Potro, utilizând o mică protecție pe înceierea mâinii stângi, pur și simplu s-a sufocat. Se simțea – și era – greoi, lipsit de coordonare, agitat. Transpira mai mult decât de obicei. Dar nu s-a demoralizat. După câteva zile s-a întors. Antrenamentul a crescut la 40 de minute, cu încă zece minute de prelungire (sprinturi de 100 de metri, o scurtă refacere și înceierea). „Lucrurile mergeau rău. Delpo era, practic, un fost sportiv”, dezvăluie Cinti.

Fizicul lui suferise mult și asta se observa. Dar la fel de adevărat e și că trupul are memorie și cu atât mai mult în cazul sportivilor de înaltă performanță. Cu pași mici, Del Potro a început să se simtă mai bine. „Juan Martín trebuia să recupereze forța pe care o pierduse. Am notat apoi că era nevoie să-și îmbunătățească rezistența, coordonarea și să compună o bază pentru ceea ce venea după. Sigur că el avea dorință de a recupera, dar nu știa cum îi va răspunde corpul în viitor. El voia, dar a pornit de pe fundul mării, nu avea idee despre ceea ce îl aștepta”, explică Cinti. Ceea ce s-a întâmplat însă este că a

început, realmente, de la zero și în mai puțin de două luni evoluția lui a fost extrem de favorabilă. „Lucrând cu el, mi-a fost ușor să identific cărei rase de sportivi aparține: a celor cu adevărat buni. A celor de elită. A fost o senzație similară celor pe care le-am avut cu unii băieți din echipele inferioare de la Boca, care în scurt timp făceau saltul și ajungeau în prima garnitură. Îi identifici pentru că nu se fofilează de la exercițiile recomandate, pentru că toată ziua vor să joace și să câștige. Nu trebuie să le spui să alerge mai mult sau să facă mai multe flexiuni de brațe; dimpotrivă, trebuie să-i înfrânezi. Există sportivi pe care trebuie să-i motivezi ca să se antreneze; și există alții pe care trebuie să-i convingi să se opreasă. Această rasă nu trebuie subestimată niciodată, nici considerată moartă”, menționează preparatorul fizic *xeneize**.

Cu mai multă încredere în aptitudinile sale fizice, dar prudent, Del Potro a preferat să se izoleze un timp la Miami. În clima subtropicală lipicioasă și umedă din Florida, tandilezul a decis să-și reîntâlnească racheta în orașul unde deține o proprietate într-un bloc-turn din zona Brickell și unde e ceva obișnuit să observi artiști sau sportivi celebri făcând cumpărături la supermarket, mânând într-un restaurant sau stând la coadă într-o cafenea ca un anonim, situație care pentru tenismen era una ideală, el aflându-se în căutarea intimității. În valiză, Del Potro a luat cu el un plan de exerciții fizice pus la punct de același specialist care îl ajutase la Boca. Zi după zi, Cinti primea la Buenos Aires înregistrările pe care îi le trimiteau atât

* Denumire care desemnează un susținător sau o persoană legată în mod direct de clubul de fotbal Boca Juniors. Denumirea provine de la orașul italian Genova, al cărui nume în dialectul local este Zena sau Xena. Boca a fost fondat în 1905 de emigranți italieni de origine genoveză, stabiliți în cartierul La Boca din Buenos Aires (n.t.).

Del Potro, cât și kinetoterapeutul care îl însoțea în Statele Unite, Matías Apodaca (provenit din lumea rugby-ului; el îi fusese recomandat la un moment dat de Davin), și trăgea concluzii. A monitorizat evoluția acestui gen de activitate pregătită pentru presezon.

Dacă în urmă cu câteva luni Del Potro găsise în Schiavi un ajutor pentru a începe să facă primele lui alergări, fostul jucător de tenis Jimy Szymanski s-a convertit într-un auxiliar, într-o roată de rezervă în încercarea sa de a se reîmprieteni cu tenisul. Născut la Caracas în 1975, Jimy a atins locul 160 mondial în 1999, a câștigat medalia de bronz la Jocurile Panamericane de la Mar del Plata în 1995 și a participat la 28 de întâlniri de Cupă Davis; două dintre ele, chiar contra Argentinei. Stabilit împreună cu familia sa la Miami, Szymanski s-a împrietenit cu Davin și, în perioadele în care a fost antrenorul Mariei Kirilenko și al Nadiei Petrova, profita de turneele comune ATP și WTA pentru a le lăsa pe rusoaice la ora mesei și a merge să ia prânzul împreună cu Davin, Orazi și, bineînțeles, Del Potro. Astfel a început să se coacă legătura sa cu tenismenul. „Când Juan Martín a ajuns la Miami, m-a sunat și mi-a spus: «Jimy, o să încep să-l văd din nou pe doctor (pe Richard Berger, de la Clinica Mayo, în Rochester), să-mi continu recuperarea, să-mi fac pregătirea fizică aici și mi-ar plăcea să mă ajuți cu partea de tenis. Sunt sănse?». I-am răspuns că aş face-o cu multă placere. Așa a început totul. și pentru mine a fost un bun proces de învățare”, povestește tipul din Caracas, care, chiar dacă era la curent cu limitările pe care le avea argentinianul, s-a găsit în fața unei panorame încă și mai dificile. „Juan Martín avea un soi de voce interioară care îi

vorbea în orice moment, transmițându-i temeri. Nu era deloc ușor”, adaugă acesta.

S-ar putea crede că primele mingi lovite de Del Potro au fost pe terenurile din Crandon Park Tennis Center, unde se disputa turneul de la Miami, sau pe cele ale complexului de apartamente Key Colony, la câteva minute de aici, în Key Biscayne. Și totuși nu a fost aşa. Refamiliarizarea cu tenisul a avut loc într-un loc mult mai rezervat, departe de orice intrus care ar fi putut să-l fotografieze sau filmeze: la Continuum South Beach, un complex de apartamente de pe malul mării, unde Szymanski preda lecții de tenis.

Del Potro a început să-și pregătească termobagul din noaptea anterioară. Când a scos rachetele, și-a avertizat tovarășii că, dintre cele șase pe care le avea, doar două erau racordate, dar era suficient pentru prima zi. Apoi a aruncat înăuntru o bentă, o pereche de manșete și antivibratoare cu imaginea unui trifoi cu patru foi. A început să-și amintească de anumite obiceiuri pe care le pierduse în perioada de inactivitate. I s-a făcut pielea de găină.

Entuziasmat de exercițiile de rezistență de pe plajă, de ședințele de înot și de alergările pe diferite circuite urbane, dar îngrozit la gândul cum va răspunde încheietura mâinii stângi la lovirea mingii, dincolo de încrederea pe care încerca să i-o transmită Berger din Minnesota, Juan Martín a făcut primele încercări cu mingiuțe colorate și fără presiune în interiorul lor, tipice pentru programul Play and Stay (pentru a încuraja antrenamentele dedicate copiilor începători).

În prima zi doar 30 de mingiuțe au trecut dincolo de fileu. În a doua, 40. În a treia, 50. „Juan Martín avea încheietura superbandalată și protejată. Părea Robocop, dar unul temător. Când mergea la sala de